

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 W PUŁAWACH
IM. K. K. BACZYŃSKIEGO

Program opracowały:

Małgorzata Denkiewicz

Joanna Krajewska - Pałac

Anna Koryszewska

1. Wstęp:

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego opracowany dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 2 im. K. K. Baczyńskiego w Puławach obejmuje ogół działań podejmowanych przez pracowników w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia. Stanowi element procesu wychowawczego i jest włączony do statutu szkoły.

Funkcjonują liczne koncepcje rozwoju zawodowego, zgodnie z którymi wybór zawodu lub ścieżki kształcenia nigdy nie jest jednorazowym aktem. Dokonuje się on w obrębie procesu rozwoju i uczenia się, któremu podporządkowane są wszystkie przypadki zachowania zawodowego.

Strategia uczenia się przez całe życie zakłada, że życie wymaga umiejętności podejmowania ważnych decyzji – zaczynając od wyboru szkoły ponadpodstawowej, kierunku studiów, poprzez decyzję o wyborze miejsca pracy, sposobie podnoszenia swoich kwalifikacji, aż do ewentualnych decyzji o zmianie zawodu. Umiejętności te kształtuje się już od najmłodszych lat, począwszy od zajęć przedszkolnych.

W związku z tym wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego zawiera treści do realizacji dla dzieci z oddziału przedszkolnego (tzw. preorientacja zawodowa), uczniów z klas I – VI (orientacja zawodowa) i uczniów klas VII – VIII (doradztwo zawodowe). Dokument ten obejmuje celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym zaplanowane na cały cykl kształcenia, dla których zostali określone adresaci, realizatorzy oraz partnerzy. Treści programowe, metody i formy składają się na spójny system realizacji doradztwa zawodowego, który powinien zapewnić uczniom wsparcie szkoły w zakresie podejmowania świadomych wyborów edukacyjnych i zawodowych.

2. Podstawa prawna realizacji programu:

- Rozporządzenie MEN w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 24.05.2018 r.,
- Rozporządzenie MEN w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 16.08.2018 r.,
- Rozporządzenie MEN w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 12.02.2019 r.,
- Rozporządzenie MEN w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 9.08.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591),
- Rozporządzenie MEN z dnia 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1578),
- Rozporządzenie MEN z dnia 28.03.2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r., poz. 703),
- Rozporządzenie MEN z dnia 13.06.2003 r. w sprawie rodzajów, organizacji oraz sposobu działania publicznych placówek kształcenia ustawicznego, w tym publicznych ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego (Dz. U. z 2003 r. nr 132 poz. 1225),

- Ustawa z dnia 14.12.2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 94),
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego z dnia 14.02.2017 r.,
- Rozporządzenie MEN z dnia 21.05.2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół wprowadzają funkcjonowanie wewnętrznego systemu doradztwa zawodowego, realizowanego we współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi.

3. Cel i założenia ogólne:

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do refleksyjnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia oraz zawodu.

Doradztwo zawodowe realizowane w Szkole Podstawowej nr 2 im. K. K Baczyńskiego w Puławach ukierunkowane jest na:

- rozwijanie kompetencji karierowych ucznia,
- wspieranie kompetencji doradczych nauczycieli,
- wspieranie kompetencji doradczych rodziców,
- wykorzystywanie lokalnych zasobów dla wspierania procesów decyzyjnych ucznia w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

I. Cele ukierunkowane na ucznia:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń,
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych,
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy,
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej,
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy,
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych,
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej,
- przygotowanie do możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika,

- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie,
- rozwijanie umiejętności uczenia się,
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

II. Cele ukierunkowane na nauczycieli:

- budowanie zaangażowania w zakresie realizowania procesów wspierania decyzji edukacyjnych i zawodowych ucznia,
- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach,
- rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli,
- wskazanie na źródła informacji dotyczące ofert edukacyjnych i doradczych na terenie miasta Puławy.

III. Cele ukierunkowane na rodziców:

- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach,
- aktualizacja wiedzy na temat ofert puławskich szkół ponadpodstawowych,
- aktualizacja wiedzy na temat procedur rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych,
- udzielanie pomocy w procesie rozpoznawania predyspozycji zawodowych ucznia,
- rozwijanie kompetencji doradczych rodzica, wskazanie obszarów wsparcia doradczego,
- wzmocnienie postawy rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez ich dziecko,
- wskazanie rodzicom aktualnych i rzetelnych merytorycznie źródeł informacji.

4. Metody i formy pracy:

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII,
- lekcje z wychowawcą,
- pogadanki,
- warsztaty,
- dni otwarte szkół,

- gazetki,
- konkursy,
- ankiety,
- filmy,
- wykłady,
- konsultacje indywidualne,
- praca w grupach, prezentacje multimedialne,
- prelekcje,
- gry i zabawy dydaktyczne.

5. Zasoby:

- sale wyposażone w rzutniki multimedialne oraz tablice interaktywne,
- programy komputerowe np. „Ryś w gąszczu zawodów”,
- biblioteka szkolna i centrum multimedialne,
- materiały psychoedukacyjne (literatura, gry edukacyjne np. ScotieGo),
- szkolny doradca zawodowy p. Małgorzata Denkiewicz i Joanna Krajewska-Pałac,
- nauczyciele wos-u, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów.

6. Adresaci:

- uczniowie,
- rodzice/opiekunowie,
- nauczyciele.

7. Osoby odpowiedzialne za realizację programu doradztwa zawodowego.

Dyrektor szkoły, szkolny doradca zawodowy, nauczyciel – bibliotekarz, nauczyciele, wychowawcy, pedagog-psycholog.

8. Współpraca:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Puławach,

- Powiatowy Urząd Pracy w Puławach,
- Ośrodki kulturalne,
- Park Naukowo-Technologiczny w Puławach,
- inne szkoły,
- przedsiębiorcy i pracodawcy

Klasa O

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 w sprawie doradztwa zawodowego:

§ 2. 1. Publiczne przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego, publiczne szkoły, z wyjątkiem artystycznych, oraz publiczne placówki, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy,

realizują doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

2. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego obejmują **preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.**

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka,
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej,
- Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych,
- Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień,
- Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

**TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI,
ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH
FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO**

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które zbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i ekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Zajęcia w zakresie preorientacji zawodowej w klasach O są spójne z treściami realizowanego na tym etapie edukacyjnym programu: Wiesława Żaba---Żabińska, Wioletta Majewska, Renata Paździo „Wydawnictwo Mac Edukacja szczególnie w obszarze szczegółowych zakresów tematycznych:

- Higiena ciała i otoczenia
- Dbalność o bezpieczeństwo
- Myślenie przyczynowo-skutkowe
- Myślenie (logiczne, twórcze)
- Słownictwo
- Wypowiedzi ustne
- Organizacja czasu i przestrzeni
- Działalność badawcza
- Działalność konstrukcyjno---techniczna
- Informacje o sobie
- Własne możliwości

- Współdziałanie w grupie
- Komunikowanie się w grupie
- Miejsce zamieszkania
- Praca dorosłych

W zakresie celów edukacyjnych cele preorientacji zawodowej są zbieżne z wybranymi celami realizowanymi w ramach powyżej wskazanego programu:

- przestrzeganie zasad higieny ciała i otoczenia
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa
- rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego
- rozwijanie myślenia symbolicznego
- rozwijanie myślenia twórczego
- rozwijanie myślenia logicznego
- rozwijanie i wzbogacanie słownictwa
- kształcenie umiejętności samodzielnego wypowiedzania się
- rozwijanie wypowiedzi prawidłowych pod względem gramatycznym
- rozwijanie umiejętności organizacji czasu i przestrzeni
- zainteresowanie działalnością badawczą
- zachęcanie do działalności konstrukcyjno---technicznej
- zachęcanie do poznawania własnych możliwości
- zachęcanie do zdobywania informacji na temat członków własnej rodziny
- zgodne współdziałanie z kolegami z grupy
- rozwijanie umiejętności komunikowania się w grupie
- zapoznanie z zawodami osób pracujących w pobliżu przedszkola
- rozwijanie zainteresowań technicznych, wychowanie do pracy

Ponadto w ramach preorientacji zawodowej

- zrealizowane zostaną wybrane według uznania i potrzeb nauczyciela zajęcia na podstawie publikacji: M. Bujakowski, I. Chmiel, J. Hytkowska---Fąfara, K. Łabędzka---Stanecka, K. Sarad---Deć, D. Sowiak, Przykładowy program preorientacji zawodowej dla przedszkola z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy---i---wsdz/>)
  - Urządzamy kąciki zainteresowań
  - Pokaz naszych zainteresowań
  - Zielono Mi!
  - Wiem, kto pracuje w przedszkolu
  - Jak jest w szkole?
  - Gdy będę większy, to...
  - Mój pokój mój – mój świat

Według uznania i potrzeb nauczyciela w ramach preorientacji zawodowej zrealizowane będą wycieczki do miejsc pracy oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej. Preferowane są spotkania z przedstawicielami zawodów, którzy nie są rodzicem dziecka z danego oddziału.

Klasy I-III

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego:

- §2, pkt 3 Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień §3 Doradztwo zawodowe jest realizowane
- pkt 2 w klasach I–VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

pkt 5 w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno---pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;

pkt 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z учителем wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustaw

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej
- Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych
- Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień
- Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno---zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach I---III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia realizowane są na podstawie programów: Klasy I -III

Program nauczania edukacji wczesnoszkolnej z uwzględnieniem procesów indywidualizacji w kształceniu. K. Grodzka, B. Mazur, A. Parzęcka, B. Sokołowska, E. Wierzchowska i K. Zagórska „Gra w kolory”, Wydawnictwo Mac Edukacja. Klasy I

Barbara Stępień, Ewa Hryszkiewicz, Joanna Winięcka-Nowak, „Elementarz odkrywców” Program nauczania dla etapu edukacji wczesnoszkolnej.", Wydawnictwo Nowa Era. Klasy II - III

Ponadto w ramach orientacji zawodowej

- zrealizowane zostaną (według uznania i potrzeb nauczyciela) zajęcia na podstawie publikacji: B. Czapla, B. Matyszewska, E. Ptasznik, M. Skoryna, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I---III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy---i---wsdz/>)
- Brawo ja! – prezentacja własnych talentów
- Zawód moich rodziców
- Halo! Usterka! Szukam pomocy
- Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły
- Dzisiejszy Jaś – kim będzie jako Jan?
- Po co się uczyć?
- Jak zmieścić dzień w słoju?
- zrealizowane zostaną wycieczki zawodoznawcze oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te mają być spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej. Preferowane są spotkania z przedstawicielami zawodów, którzy nie są rodzicem dziecka z danego oddziału.

Klasy IV-VI

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego

§2, pkt 3 Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień §3 Doradztwo zawodowe jest realizowane

pkt 2 w klasach I–VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

pkt 5 w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno---pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;

pkt 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustaw

- **Cele ogólne:**

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- Rozwijanie kompetencji transferowalnych
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.3 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

W roku szkolnym 2020/2021 zadania w zakresie orientacji zawodowej realizowane będą poprzez:

1. zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: J. Brzezińska---Lauk, E. Kruk---Krymula, K. Nikorowska, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. Wychowawcy wybierają temat/tematy zgodnie i spójnie z programem wychowawczym realizowanym w danej klasie. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy---i---wsdz/>)

- Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych
- Wybieram ten zawód, bo...
- Jak oszczędzić pierwszy milion?
- Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?
- Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się
- Umiejętności – od przeszłości do przyszłości
- Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe
- Samoocena jako podstawa umiejętności rozpoznawania własnych atutów
- Analiza swoich mocnych i słabych stron
- Moje wartości i cele życiowe
- Sztuka rozwiązywania problemów i radzenia sobie ze stresem

- Proces podejmowania decyzji
- Relacje międzyludzkie
- Organizacja pracy i zarządzanie swoim czasem

2. warsztat „Zawody, które do mnie pasują” (na podstawie koncepcji inteligencji wielorakich Howarda Gardnera);

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/main---file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Brzezińska---Lauk J., Kruk---Krymula E., Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV---VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy---i---wsdz/>

Wybieram zawód – pakiet edukacyjny dla klas 4---6 szkoły podstawowej <http://www.scholaris.pl/zasob/103923>

Dołęga---Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEziU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska---Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno---dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEziU, Warszawa 2006

Paszkowska---Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEziU, Warszawa 2004

Klasy VII-VIII

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego

§2, pkt 4 Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia

i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

§3 Doradztwo zawodowe jest realizowane pkt 3 w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, a w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

pkt 4 w klasach VII i VIII szkół podstawowych, w branżowych szkołach I stopnia, liceach ogólnokształcących i technikach, z wyjątkiem szkół dla dorosłych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;

pkt 5 w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno---pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;

pkt 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy.

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych

- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- Rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy
- Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją
- Rozwijanie kompetencji transferowalnych
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno---zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno---zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno---zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno---zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno---zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Formy realizacji treści

1. Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym

Lp.	Klasa VII	Kl. VIII
1	Mocne i słabe strony.	System edukacji w Polsce.
2	Zdolności i umiejętności.	Cele edukacyjne i zawodowe.
3	Zainteresowania a rynek pracy.	Współczesny rynek pracy.
4	Moje zasoby a oczekiwania pracodawcy.	Ja na obecnym rynku pracy.
5	Umiejętności a zawody.	Praca jako wartość w życiu człowieka.
6	Przygotowanie do zmian w życiu człowieka w kontekście planowania kariery.	Zawody przyszłości.
7	Motywacja.	Dokumenty aplikacyjne.
8	Praca w zespole.	Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawienia siebie.
9	Kim chcę zostać w przyszłości?	Co warto wiedzieć o szkołach zawodowych?
10	Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy.	Alternatywne drogi dojścia do zawodu.

2. Warsztaty w Parku Naukowo – Technologicznym,
3. Spotkanie z doradcą zawodowym z Puławskiego Urzędu Pracy,
4. Spotkania z przedstawicielami zawodów np. fotograf, doradca serwisowy w salonie samochodowym, kosmetyczka, lekarz, dentysta, pielęgniarka. itp.
5. Udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych w Puławach,
6. Udział w konkursie zawodoznawczym organizowanym przez

W roku szkolnym 2020/2021 zadania w zakresie orientacji zawodowej realizowane będą również poprzez zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą i obejmą takie treści:

- Przegląd oferty puławskich szkół ponadpodstawowych

- Mój wymarzony zawód
- Kolejne etapy kształcenia
- Zapotrzebowanie na rynku pracy
- Do jakich zawodów mam predyspozycje?
- Zawody przyszłości
- Ciekawe sposoby oszczędzania
- Rozbudzanie nawyków oszczędzania i kontrolowanego wydawania pieniędzy
- Akty prawne obowiązujące w naszym kraju
- Dietetyk – kształtowanie odpowiednich nawyków i przyzwyczajeń zdrowotnych

**PRPGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA
ZAWODOWEGO
w roku szk. 2020/2021**

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego

Lp.	Tematyka działań	Metody i formy realizacji działań	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Spotkanie zespołu do spraw opracowywania Programu Realizacji WSDZ	Dyskusja, analiza potrzeb	30.09.2020 r.	Małgorzata Denkiewicz, Joanna Krajewska – Pałac Anna Koryszewska
2.	Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego	Opracowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2019/2020	30.09.2020 r.	Małgorzata Denkiewicz, Joanna Krajewska – Pałac Anna Koryszewska
3.	Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych wśród uczniów klas VII, VIII	Dokonanie diagnozy podczas zajęć z doradztwa zawodowego i w ramach zajęć z wychowawcą.	Rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele doradztwa zawodowego i wychowawcy

4.	Kącik literatury o tematyce zawodoznawczej	Przygotowanie i uzupełnianie zasobów biblioteki szkolnej	Rok szkolny 2020/2021	Nauczyciel biblioteki i dyrektor szkoły
5.	Pogadanki i prelekcje dla rodziców	Przygotowanie i przeprowadzenie pogadanek dla rodziców	Rok szkolny 2020/2021	Pedagog i psycholog szkolny, wychowawcy klas
6.	Tablica zawodoznawcza	Przygotowywanie i umieszczanie materiałów z zakresu zawodoznawstwa oraz oferty edukacyjnej na tablicy informacyjnej	Rok szkolny 2020/2021	Małgorzata Denkwicz, Joanna Krajewska-Pała, Joanna Sowa
7.	Program „Kurs na przyszłość” w klasach VII i VIII	Realizacja autorskiego programu „Kurs na przyszłość” w klasach VII i VIII	2020/2021	Małgorzata Denkwicz
8.	Realizacja zajęć z doradztwa zawodowego w kl. VII i VIII	Prowadzenie obowiązkowych zajęć	Po 10 godzin zajęć w klasach VII i VIII zrealizowane do końca roku szkolnego	Małgorzata Denkwicz
9.	Zebranie informacji dotyczących zainteresowań uczniów, ich umiejętności i uzdolnień	Przeprowadzenie zajęć na temat „Moje mocne i słabe strony”	I semestr	Wychowawcy klas
10.	Realizacja programu „Ryś w	Wykorzystywanie programu	Rok szkolny	Wszyscy nauczyciele

	gąszczy zawodów”	„Ryś w gąszczy zawodów” podczas lekcji	2020/2021	
11.	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	Organizacja i udział w spotkaniach z przedstawicielami różnych zawodów	Rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele
12.	Zajęcia w Parku Naukowo-Technologicznym	Realizacja zajęć w ramach współpracy z Parkiem Naukowo- Technologicznym	Rok szkolny 2020/2021	Wybrane klasy
13.	Wolontariat	Organizacja i udział w licznych akcjach charytatywnych organizowanych na terenie szkoły i poza nią	Rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele
14.	Oferta edukacyjna puławskich szkół	Udział w Dniach otwartych szkół ponadpodstawowych na terenie Puław	II semestr	Nauczyciele
15.	Koordinacja działań związanych z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych	Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje	II semestr	Dyrekcja, wychowawcy kl. 8 i doradca zawodowy
16.	Dokumentowanie podejmowanych działań	Dokonywanie wpisów z realizowanej tematyki w dzienniku elektronicznym poprzez zapisywanie przed tematem lekcji literkę Z. Publikowanie informacji na temat działań związanych	Rok szkolny 2019/2020	Nauczyciele

		z doradztwem zawodowym na stronie internetowej szkoły.		
17.	Konkursy o tematyce związanej z zawodoznawstwem	Organizacja oraz udział w konkursach	Rok szkolny 2019/2020	Nauczyciele doradztwa zawodowego
18.	Dni otwarte	Udział w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych	II semestr	Wychowawcy
19.	Dni kariery	Projekt edukacyjno-doradczy	Kwiecień	Doradca zawodowy, wychowawcy, pedagog szkolny
20.	Konsultacje	Udzielanie konsultacji i porad z zakresu wyboru szkoły, obowiązujących procedur rekrutacyjnych i dokumentacji.	Rok szkolny 2019/2020	Joanna Krajewska-Pałac, Małgorzata Denkiewicz
21.	Ewaluacja Programu Realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	Przeprowadzenie ankiet, kontrola dokumentów.	czerwiec	Małgorzata Denkiewicz, Joanna Krajewska-Pała, Joanna Sowa
22.	Opracowanie Sprawozdania z realizacji podejmowanych działań z zakresu preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego	Opracowanie dokumentu	czerwiec	Małgorzata Denkiewicz, Joanna Krajewska-Pała, Joanna Sowa

Podmioty z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań

Lp.	Nazwa podmiotu	Potrzeby uczniów	Potrzeby rodziców	Potrzeby lokalne	Regionalne działania związane z doradztwem zawodowym
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	<p>Wspieranie uczniów w rozpoznawaniu własnych predyspozycji zawodowych, zainteresowań i uzdolnień.</p> <p>Udzielanie pomocy uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowania kariery zawodowej.</p> <p>Kierowanie w trudnych i szczególnych przypadkach do specjalistów w poradniach psychologiczno-pedagogicznych.</p>	<p>Rodzice są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;</p> <p>- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;</p> <p>- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych i problemowych.</p> <p>Indywidualna praca z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne, a w szczególności z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;</p> <p>Omawianie przez rodziców</p>	<p>Współpraca z wiodącymi zakładami pracy na rynku lokalnym.</p> <p>Zdobycie wiedzy na temat potrzeb zawodowych na lokalnym rynku pracy.</p>	<p>Wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym, dotyczących:</p> <p>a)ryнку pracy,</p> <p>b)trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,</p> <p>c)wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów przy wykonywaniu przyszłych zadań zawodowych.</p>

			<p>zainteresowań, zdolności, umiejętności czy talentów już od wczesnych lat dzieciństwa, czy określenie temperamentu i cech charakteru dziecka.</p> <p>Wsparcie ucznia w wybraniu ścieżki rozwoju edukacyjno-zawodowej ma na celu wspólne określenie potencjału dziecka.</p>		
2.	Puławski Urząd Pracy	<p>Współpraca z doradcą zawodowym z Puławskiego Urzędu Pracy.</p> <p>Udostępnianie informacji o zawodach.</p> <p>Wskazywanie uczniom dodatkowych źródeł informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym dotyczących:</p> <p>a) rynku pracy, b) trendów rozwojowych</p>	<p>Rodzice posiadają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy.</p> <p>Otrzymują wsparcie, aby pomóc w wyborze trafnego zawodu poprzez stosowanie argumentacji. Poszerzają swoją wiedzę na temat mechanizmów rynku pracy i danych statystycznych.</p>	<p>Wsparanie lokalnych zakładów pracy poprzez rekomendowanie ich miejsc pracy.</p> <p>Promowanie przedsiębiorców lokalnych, ich usług i produktów.</p>	<p>Prowadzenie akcji informacyjnej na temat rynku pracy oraz możliwości rozwoju.</p>

		w świecie zawodów i zatrudnienia.			
3.	Puławskie szkoły ponadpodstawowe	<p>Poznanie oferty edukacyjnej puławskich szkół oraz zasad i terminów rekrutacji na dany rok szkolny. Spotkania z uczniami i nauczycielami szkół ponadpodstawowych m.in. w ramach „drzwi otwartych”.</p> <p>Planowanie, organizowanie i ocenianie przez uczniów własnej nauki, przyjmowanie za nią coraz większej odpowiedzialności.</p> <p>Wybieranie zawodu i szkoły po dokonaniu konfrontacji własnych predyspozycji z wymaganiami szkoły i zawodu.</p>	Rodzice poznają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji.	<p>Przedstawienie uczniom i rodzicom z oferty edukacyjnej puławskich szkół ponadpodstawowych.</p> <p>Pomoc w prawidłowym procesie rekrutacji.</p>	Organizowanie „dni otwartych” puławskich szkół i przedstawienie ich oferty edukacyjnej.
4.	Park Naukowo-Technologiczny	<p>Poznanie zawodów związanych z pracą naukową.</p> <p>Udział w warsztatach</p>	Poszerzenie wiedzy na temat ofert pracy i zawodów związanych	Rozpowszechnianie wiedzy związanej z wykonywaniem	Promowanie wśród dzieci i młodzieży różnych obszarów zawodowych oraz ukazanie

		i wykładach naukowych	z działalnością PNT w Puławach	różnych zawodów.	możliwości rozwoju.
5.	Biura podróży	Organizowanie wycieczek umożliwiających poznanie różnych zawodów. Udział w warsztatach i spotkaniach z przedstawicielami różnych grup zawodowych. Wycieczki do zakładów pracy – umożliwiające poznanie środowiska pracy oraz poznanie praktycznych aspektów wykonywania danego zawodu.	Rodzice wspierają swoje dzieci w rozwijaniu talentów, zainteresowań, zdolności, predyspozycji. Wspierają decyzję zawodowo – edukacyjną swoich dzieci.	Promocja zakładów pracy oraz ich produktów. Zwiedzanie ciekawych miejsc i poznanie interesujących ludzi.	Przedstawienie swojej oferty turystycznej, promocja ciekawych miejsc oraz prezentacja regionalnych zasobów.
6.	Uczelnie wyższe	Uczniowie oprócz poznania oferty mają okazję do porozmawiania ze studentami i profesorami różnych uczelni oraz zasięgnięcia informacji na tematy, których nie ma na stronach internetowych. Dowiadują się także, jakie są perspektywy rozwoju ich	Poznanie oferty edukacyjnej uczelni wyższych. Wspieranie rodziców w rozwijaniu zdolności i predyspozycji zawodowych ich dzieci. Wspieranie decyzji zawodowo – edukacyjnych swoich dzieci.	Promocja szkół wyższych oraz ich oferty edukacyjnej. Rozpowszechnianie informacji na temat atrakcyjności różnych kierunków studiów oraz możliwości rozwoju kariery	Promocja szkół wyższych oraz kierunków studiów.

		kariery zawodowej w przyszłości.		zawodowej.	
7.	Lokalne ośrodki kultury m.in. kino SYBILLA, biblioteka miejsca, MDK, itp.	<p>Udział w pokazach artystycznych i naukowych, wystawach prac plastycznych i ekspozycjach przedstawiających określony temat wspomagają poznanie siebie i skłaniają do zastanowienia się nad swoimi predyspozycjami zawodowymi, cechami własnej osobowości czy charakteru.</p> <p>Spotkania z przedstawicielami zawodów ze sfery artystycznej.</p>	Wspieranie rodziców w rozwijaniu talentów, zainteresowań, zdolności, predyspozycji ich dzieci.	Promowanie lokalnych artystów oraz ich prac.	Rozpowszechnianie twórczości artystycznej poprzez organizację wystaw, pokazów, występów, itp.

8.	Służby związane z bezpieczeństwem i ratownictwem (Policja, Straż i Ratownictwo Medyczne)	Zapoznanie ze sposobem funkcjonowania i sposobem pracy w różnych zawodach. Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa oraz udzielania pierwszej pomocy.	Wspieranie rodziców w wychowywaniu dzieci zgodnie z zasadami bezpieczeństwa.	Rozpowszechnianie pozytywnych postaw w sytuacjach zagrożenia oraz w razie wypadku.	Organizacja apeli, pokazów, pogadarek zapoznających z zasadami bezpieczeństwa oraz udzielania pierwszej pomocy.
9.	Lokalni przedsiębiorcy	Poznanie środowiska pracy oraz praktycznych aspektów wykonywania danego zawodu. Zdobywanie informacji, jakie są perspektywy rozwoju ich kariery zawodowej w przyszłości.	Wspieranie rodziców w rozwijaniu zdolności i predyspozycji zawodowych ich dzieci. Wspieranie decyzji zawodowo – edukacyjnych swoich dzieci.	Promocja zakładów pracy oraz ich produktów. Rozpowszechnianie wiedzy na temat potrzeb zawodowych na lokalnym rynku pracy.	Organizowanie spotkań, pogadarek, wycieczek z przedstawicielami lokalnych zakładów pracy.

Zadania realizowane przez wychowawców i nauczycieli nie zostały ujęte w harmonogramie. Termin ich realizacji zależy od planów zajęć i lekcji wychowawczych dla poszczególnych klas.

4. Sposoby ewaluacji programu

Celem ewaluacji programu jest systematyczne dostosowywanie do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły i lokalnego rynku pracy.

Do ewaluacji programu wykorzystane zostaną:

- ankiety skierowane do uczniów

- ankiety skierowane do nauczycieli
- analiza dokumentacji szkoły.

Program zaopiniowano na zebraniu Rady Pedagogicznej w dniu .....

Zatwierdzam

.....

(pieczęć i podpis dyrektora)